

Z A P I S N I K
sa LXXI sjednice Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju
i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore 26. saziva, održane 12. decembra 2019. godine

Sjednica je počela u 12:00 časova.

Predsjedavao je prof. dr Petar Ivanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali/e poslanici/e, članovi/ce Odbora: Genci Nimanbegu, Marija Ćatović, Ana Nikolić, Mirsad Murić, mr Sanja Pavićević i Nela Savković Vukčević.

Sjednici nijesu prisustvovali/e poslanici/e, članovi/ce Odbora: dr Vera Bulatović, dr Strahinja Bulajić i mr Veljko Vasiljević.

Pored članova Odbora, u svojstvu predstavnika predlagača, sjednici su prisustvovali: Zoran Tomić, sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma i Ivana Stojanović, savjetnica u Direkciji za mediteranske poslove u Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

Rad sjednice su pratili predstavnici medija.

Pošto je konstatovano da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje, za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

- Usvajanje zapisnika sa 67. sjednice -

1. Predlog zakona o zaštiti morske sredine;
2. Tekuća pitanja.

Zapisnik sa 67. sjednice usvojen je jednoglasno.

1. Prva tačka dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O ZAŠTITI MORSKE SREDINE

Zoran Tomić, sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma, u svom uvodnom izlaganju je kazao da se donošenjem Zakona o zaštiti morske sredine stvara zakonski mehanizam za ostvarivanje dobrog i održivog stanja morske sredine kao i osnova za izradu, razvoj, donošenje, primjenu i praćenje primjene Nacionalne strategije zaštite morske sredine. Navodi da je Zakonom o životnoj sredini iz 2016. godine djelimično uređeno pitanje donošenja Strategije zaštite morske sredine, stoga se ukazala potreba da se to pitanje uredi kroz ovaj poseban zakon. Saopštio je da se Zakonom reguliše i uspostavljanje međusektorske saradnje u oblasti zaštite morske sredine i da preduzete mjere u zaštiti morske sredine budu koordinisane i usaglašene, na nivou morskih podregiona, odnosno regiona. Navodi da je potrebno obezbijediti ekosistemski pristup u upravljanju ljudskim aktivnostima koji obezbjeđuje održivo korišćenje dobara i resursa morske sredine i sposobnost ekosistema da odgovori na promjene prouzrokovane ljudskom aktivnošću. Naglasio je da se zaštita morske sredine ostvaruje kroz

implementaciju Barselonske konvencije. Donošenjem i primjenom Strategije zaštite morske sredine stvorice se i strateški okvir za zaštitu ovog područja. Strategiju donosi Vlada Crne Gore na predlog organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine uz pribavljeno mišljenje Nacionalnog savjeta za održivi razvoj, klimatske promjene i integralno upravljanje obalnim područjem. Podsjetio je da Strategija obuhvata: početnu procjenu stanja morske sredine, karakteristike dobrog ekološkog stanja morske sredine, ciljeve i indikatore za ostvarivanje dobrog ekološkog stanja morske sredine, program monitoringa morske sredine i program mjera za ostvarivanje dobrog ekološkog stanja morske sredine. Naglasio je da su nadležni organi za zaštitu morske sredine Ministarstvo održivog razvoja i turizma i organi državne uprave nadležni za pojedine oblasti kao što su: ribarstvo i upravljanje vodama, zaštita mora od zagađivanja sa plovila, sigurnost plovidbe i pomorskog saobraćaja, zaštita i spasavanje, zaštita zdravlja ljudi, zaštita kulturne baštine, istraživanje i proizvodnja ugljovodonika, poslovi odbrane, kao i druga pravna lica koja obavljaju poslove koji se odnose na zaštitu morske sredine. Navodi da u slučaju da dođe do značajnog pogoršanja stanja morske sredine ili njenih dijelova Ministarstvo u saradnji sa drugim nadležnim organima donosi plan hitnog djelovanja u kojem se definišu mjere koje treba preduzeti, a u cilju uspostavljanja dobrog ekološkog stanja morske sredine. Ističe da Agencija za zaštitu prirode i životne sredine vodi informacioni sistem za morsku sredinu u okviru informacionog sistema zaštite životne sredine, koje moraju biti dostupne javnosti u otvorenom formatu. Za praćenje i unapređenje stanja morske sredine Vlada formira Koordinaciono tijelo koje čine starješina Ministarstva i predstavnici organa državne uprave za: zaštitu mora od zagađivanja sa plovila, ribarstvo i upravljanje vodama, zaštitu i spasavanje, naučna istraživanja, zaštitu kulturne baštine, zaštitu zdravlja ljudi, istraživanje i proizvodnju ugljovodonika i poslove odbrane. Istakao je da će se finansiranje zaštite morske sredine vršiti iz Budžeta Crne Gore, donacija i drugih izvora.

Poslanica Marija Čatović je ukazala na potrebu donošenja ovog Zakona i podzakonskih akata. Ističe kao najbitnije očuvanje mora i sprovođenje mjera za smanjenje zagađenosti mora. Mišljenja je da su najveći zagađivači kanalizacioni odvodi. Ističe kao neophodno izgradnju kanalizacionog sistema kako bi se zaštitila morska sredina. Navodi da je jedan od uzroka poplava i nebriga oko čišćenja riječnih korita od nanosa pijeska i smatra da je potrebno oformiti firmu koja će se baviti čišćenjem rijeka i morskog dna.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović je postavio pitanje koje se odnosi na član 29 Predloga zakona, a odnosi se na rok za donošenje Strategije. Navodi da je za donošenje Strategije po ovom članu potrebno najmanje 5 godina i postavlja pitanje da li je moguće ubrzati dinamiku ili paralelno raditi na nekim od ovih dokumenata. Postavio je i pitanje koje se odnosi na ulogu Koordinacionog tijela čije je formiranje prepoznato članom 30 Predlogazakona a formiraće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona. Ističe da je uloga Koordinacionog tijela vezana za primjenu Strategije. S obzirom da se Koordinaciono tijelo formira u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, a Strategija će biti donošena tek za 5 do 7 godina interesovao se za ulogu Koordinacionog tijela od dana njegovog formiranja do dana donošenja Strategije.

Poslanik Mirsad Murić navodi da mnogi svjetski naučnici koji se bave problematikom klimatskih promjena ukazuju da je Sredozemno more najugroženije od klimatskih faktora i predviđaju da će, ukoliko se ne preduzmu odgovarajuće mjere, život na ovim prostorima biti ugrožen, kako za živi svijet mora tako i za čovjeka. Smatra da će se donošenjem ovog Zakona uticati na smanjenje negativnog uticaja klimatskih promjena. Postavio je pitanje koje se odnosi na međusektorsku saradnju. Navodi da lokalne samouprave nijesu uključene u sastav Koordinacionog tijela i smatra da bi trebalo da budu uključene kako bi se postigla adekvatna primjena ovog Zakona. **Poslanica Marija Čatović** je ukazala na neophodnost inspeksijske kontrole istovarivanja zemlje i pijeska u more, s ciljem stvaranja vještačkih plaža, što negativno utiče na ekosistem podmorja.

Poslanik Genci Nimanbegu je postavio pitanje odnosa definicije morske sredine i definicije morskog dobra. Upitao je zašto se Zakon o morskome dobru ne uskladi sa ovim Zakonom. Mišljenja je da obale rijeke Bojane ne mogu biti morsko dobro.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović navodi da su morsko dobro i morska sredina dva različita pojma i da je ono što opredjeljuje dio definicije morske sredine, u kojoj se navodi da morsko dno i morsko podmorje predstavlja životni prostor organizama i njihovih zajednica.

Zoran Tomić, sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma, odgovarajući na pitanje poslanice Čatović navodi da je Vlada usvojila dva značajna dokumenta i to Program izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, kao i Plan za izgradnju kolektorskih sistema koji treba da se realizuje u roku od tri godine. Navodi da Kotor i Tivat imaju zajedničko postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, dok Budva ima jedno postrojenje koje nije dovoljno. Ističe da bi cijela teritorija Crne Gore trebalo biti pokrivena sistemom za prečišćavanje otpadnih voda do 2035. godine. Što se tiče čišćenja rijeka, navodi da postoji nadležna inspekcija koja prati i reaguje na zagađivanje mora. Podsjetio je na problem začepljenja desnog rukavca rijeke Bojane i da je dio pijeska koji je tom prilikom uklonjen, iskorišćen za proširenje nekih plaža. Kad je u pitanju član 29 Predlogazakona ističe da početna procjena stanja morske sredine obuhvata analizu osnovnih svojstava i karakteristika trenutnog stanja morske sredine, a naročito hidrografskih, fizičkih, hemijskih svojstava, stanišnih tipova, bioloških svojstava, što predstavlja ogroman posao.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović navodi da utvrđivanje početnog stanja nije sporno. Postavlja pitanje da li je moguće paralelno raditi na dokumentima koji slijede nakon utvrđivanja početnog stanja morske sredine.

Zoran Tomić, sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma, ističe da je maksimalan rok za donošenje Strategije pet godina, ali da može biti i kraći. Navodi da će dodatno razmotriti mogućnost skraćivanja roka.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović je istakao da je namjera da se dođe do rješenja koje će biti kvalitetnije za društvo i mišljenja je da ako ostane ovako dug rok od utvrđivanja početnog stanja do momenta primjene Strategije, početno stanje se može promijeniti.

Ivana Stojanović, savjetnica u Direkciji za mediteranske poslove Ministarstva održivog razvoja i turizma, ističe da je prvobitni rok za utvrđivanje početnog stanja bio godinu dana, ali da je zbog procedure davanja mišljenja Evropske komisije ostavljen duži rok. Navodi da se sva dokumenta rade uz pomoć naših i stranih eksperata. Osim toga saopštila je da u samom Predlogu zakona postoji cikličan proces preispitivanja sastavnih dijelova Strategije i same Strategije i ističe da su druge zemlje na ovom procesu radile minimum šest godina. Nakon tog perioda utvrđuje se da li se nešto promijenilo u početnoj procjeni kako bi se prilagodila sva ostala dokumenta.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović smatra da je bolje odrediti kraći rok, jer je važno da se što prije dođe do implementacije, a da se skрати period pripreme dokumenata.

Ivana Stojanović, savjetnica u Direkciji za mediteranske poslove Ministarstva održivog razvoja i turizma ističe da kada pripremaju programske zadatke za implementaciju IPA projekata definišu kraće rokove za svaki od navedenih dokumenta. **Poslanica Marija Čatović** je dala sugestiju da je za ekosistem bolje da se za nasipanje plaža koristi pijesak iz mora.

Zoran Tomić, sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma, odgovarajući na pitanja, navodi da je u planskim dokumentima zabranjeno nasipanje plaža prije sprovedenih studija. Kada je u pitanju rad

Koordinacionog tijela ističe da se, u skladu sa članom 24 Predlogazakona, bavi i davanjem predloga za unapređenje morske sredine, a ne samo implementacijom Strategijom.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović smatra da u skladu sa veličinom Crne Gore, nije neophodno obrazovanje Koordinacionog tijela, već bi radna grupa mogla izvršavati te poslove.

Zoran Tomić, sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma ističe da je smisao Koordinacionog tijela multisektorski. Kazao je da Koordinaciono tijelo ne čine predstavnici lokalnih samouprava, ali da će Ministarstvo, shodno vođenoj diskusiji dodatno razmotriti predlog da se u rad uključe i predstavnici lokalnih samouprava.

Poslanik Mirsad Murić smatra da je u Koordinacionom tijelu potrebno učešće predstavnika one lokalne samouprave o kojoj se raspravlja u Koordinacionom tijelu, na rotacionoj osnovi.

Zoran Tomić, sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma navodi da je članom 25 Predloga zakona predviđeno da Koordinaciono tijelo može za stručna pitanja obrazovati radne grupe i angažovati eksperte.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović je dao predlog da primorske opštine imaju člana u Koordinacionom tijelu koji će se mijenjati godišnje, kao kod Zajednice opština, kao i člana iz stručnih institucija zbog implementacije.

Poslanik Mirsad Murić se složio da član Koordinacionog tijela bude predstavnik stručnih institucija i predlaže da se to izmijeni u Predlogu zakona.

Zoran Tomić, sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma je saopštio da će Ministarstvo razmotriti predloge za najavljene amandmane Odbora.

Odbor je, sa sedam glasova „za“, odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o zaštiti morske sredine.

Odbor je ovlastio Sekretarijat Odbora da prilikom pripreme za objavu, u „Službenom listu Crne Gore“, Zakona o zaštiti morske sredine, u saradnji sa predlagačem, otkloni uočene tehničke i gramatičke greške.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik prof. dr Petar Ivanović. Sjednica je zaključena u 12 sati i 50 minuta.

SEKRETARKA ODBORA

mr Milena Kapa

PREDSJEDNIK ODBORA

prof. dr Petar Ivanović